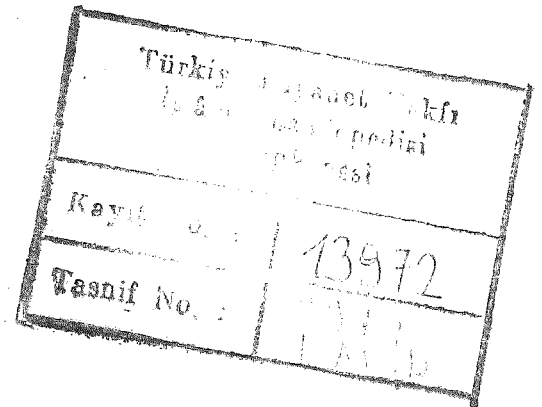

Din, hayat, sanat açısından
TEKKELER VE ZAVİYELER

DERGÂH YAYINLARI
PK. 1240 — İSTANBUL

Din, hayat, sanat açısından tekkeler ve zaviyeler'in
yayın hakları Dergâh Yayınları'na aittir.

BATIYA YÖNELİŞ VE TEKKELER

a) Ceride-i sūfiye

Ceride-i sūfiye, tanıtmaya çalışacağımız üç tasavvufi dergiden en ciddi en uzun ömürlü ve yazı kadrosu yönünden de en zengin olanıdır. 1327/1911 yılında haftalık olarak ve «Rehber, şeriat-ı Muhammediye; kefil hukuk-ı Osmanîye; hadim, millet-i İslâmiyedir», serlevhasıyla yayım hayatına başlayan dergide mesleki yazıların yanında tefsir, hadis, felsefe ve edebiyat konularına da ağırlık verilmiştir. Bu noktadaki dergicilik anlayışları *Sebilü'r-reşad'a* ve *Beyanu'l-hakk'a* benzemektedir. Değişik bir ifade ile söylenebilir ki bu dergilerin Ceride-i sūfiye ile olan temel farklılığı veya yegâne farklılığı tasavvufi konulara eğilmemeleridir.

Sahib-i imtiyaz ve mesul müdürlüğünü Hasan Kâzım'ın yaptığı ve ikinci yıldan itibaren (Recep 1330 - Haziran 1328) 15 günlük bir dergi halinde neşir hayatına devam eden Ceride-i sūfiye şu başlığı kullanmaya başlamıştır: «Tasavvufi, dinî, siyasi, ahlaki edebî, Türk ceride-i İslâmiyesidir» (15).

İlk sayfada derginin isminin hemen yanında şu notu da görüyoruz: «Urefa-yı ümmetin makale-i mutasavvifânelerine Ceride-i sūfiye'nin sayfaları açıktır». Dergide yazı yazan pekçok isimden meşhur olan birkaç tanesini şöyle sıralayabiliriz: Sadık Vîcdani, İbnulemin Mahmud Kemâl, Veled Çelebi, Ferid, Hoca-zade Ahmet Hilmi, İsmail Hakkı, Mustafa Fevzi.

Medresetü'l-meşayih'in kuruluşu ile ilgili Evkâf

15. Bir müddet sonra buradaki «Türk» kelimesi kalkacaktır. bk. sa. 49.

TEKKELER VE ZAVİYELER

Nazırı Hayri Efendi'nin başkanlığında yapılan toplantıyı haber olarak verdikten sonra, derginin notu olarak ilave edilen şu cümle gösteriyor ki Ceride-i sūfiye kadrosu tekke düşüncesindeki çöküntünün en önemli sebeplerinden biri olan «beşik şeyhliği»ne gerçekçi olarak bakmaktadır: «Evlâdiye usul-ı sakimi bizde neşr-i irfana en büyük engel olmuştur.» (16).

Derginin gerçekleştirmeye gayret ettiği en dikkate değer faaliyetlerden birisi de tekkelerle ilgili olarak tekke şeyhlerine yönelttiği anketti. Buna göre her şeyh, tekkesinin tarihçesini dergiye gönderecek, dergi de bunları değerlendirecekti. Şüphesiz bu çalışma neticelenseydi tekke tarihi, ve İstanbul kültür hayatı açısından çok önemli bilgiler bir araya gelmiş olacaktı (17).

Dergiden aldığımız bir kıta ile bu kısma son vermek istiyoruz:

*Ehl-i hâlîz, tâ ezelden mübtelâ derler bize
Aşıkız, âlemde erbabı ve «lâ» derler bize
Biz elest'in ârif-i sırr-ı hitabıyız «belâ»
«Lâ»ya fırsat vermeyiz lâbud «belâ» derler bize*

b) Tasavvuf

Mart 1327-R. evvel 1329 tarihinde haftalık olarak yayımlanmaya başlayan sözkonusu derginin imtiyaz sahibi ve sermuharriri Urfa Mebusu Şeyh Safvet. «et-Tasavvuf küllühü âdâbün» başlığı ve «Urefâ-yı

16. sa. 82, s. 358.

17. sa. 53, s. 59.

Hareket

araştırma-inceleme

CUMHURİYET ÖNCESİ
TASAVVUFİ YAYIN ORGANLARI
VE CEMİYETLER
MUSTAFA KARA

Fikir ve Sanatta Hareket No: 8 (Ekim 1979) s. 16-23

GİRİŞ

Tasavvuf kelimesiyle beraber her zaman hatırlanan ifadelerden biri de şudur: Tasavvuf hâl ilmidir, kâl ilmi değildir, yani gönül işidir, satır ve mürekkeblerle ilgisi yoktur. Bu ifadenin doğruluğu, asırlardan beri yazılan tasavvufi eserlerin varlığını inkâr etmemizi gerektirmez (1). Çağlar boyunca binlerce süfi ve süfi muhibbi, onbinlerce eser vermişler, tasavvufun değişik noktalarına ışık tutmuşlardır. Tasavvuf eğitim ve öğretiminde - özellikle bu hayata yeni giren mübtediler için - tasavvufi el kitaplarının payı büyüktür. Bu kitapların İslâm dünyasındaki tasavvuf düşüncesinin birlik ve bütünlüğüne yaptığı müsbet etkiyi de unutmamak gerekir.

Yayın faaliyetlerine bu asrın başından itibaren bir yenisi daha eklenmiştir: dergicilik, gazetecilik.

«Vakâyi-ı Tıbbiye» adıyla 1850 de yayımlanan ilk dergiden (2) günümüze kadar yayım hayatına çıkan binlerce dergi ve mecmuanın zaman zaman köşelerini tasavvufi konulara ve tekke kültürüne açtıklarını görüyoruz. Tasavvufi şiirler, menkubeler, veli hal tercümeleleri, tasavvuf düşüncesinin değişik icimai manzara ve görünüşleri bu konular arasında sayılabilir.

Biz bu yazımızda biraz daha değişik bir konudan sözedeceğiz. Bu da son devirde bizzat süfîlerin ve tasavvuf erbabının çıkardığı dergi ve gazetelerdir.

I. YAYIN ORGANLARI

XX. yüzyıla beraber Osmanlı ülkesinde zaman zaman hızlanan, siyasi duruma göre de zaman zaman yavaşlayan bir dergicilik hayatı göze çarpmaktadır. İslâm dünyasına hita-

betmeleri ve uzun ömürlü olma açısından Sebilü'r-reşâd - Sırat-ı mastakim'i burada anmak gerekir.

Bu yıllarda fikriyatını İslâm dininin esasları üzerinde kuran dergilerin ortak tavırlarından biri de, denebilir ki tasavvufi konulara karşı besledikleri soğukluktur. Meselâ senelerce yayımlanan yukarıda ismi geçen İslâmîci dergide doğrudan doğruya tasavvuf ve tekke kültürünü konu alan yazı ve makalelere rastlamak pek mümkün olamamaktadır. Bunun sebepleri nelerdir? Devrin kalem ehli şeyhlerinin böyle bir işe tenezzül etmemeleri midir, tasavvuf düşüncesindeki çöküş ve inkirazın getirdiği durgunluk mudur? Yoksa dergiyi neşredenlerin bu konuya eğilmeyi zül addettikleri için midir? Şimdilik bu konuya girmeden, asrın başında neşredilen üç tasavvufi dergi (gazete) ve iki cemiyet (dernek) ten bahsedelim.

1. CERİDE-İ SÜFİYE

Ceride-i süfiye, tanıtmaya çalışacağımız üç tasavvufi dergiden en ciddi en uzun ömürlü ve yazı kadrosu yönünden de en zengin olanıdır. 1327/1911 yılında haftalık olarak ve «rehaber şeriat-ı Muhammediye, kefil hukuk-ı Osmaniye, hadim millet-i İslâmiyedir», serlevhasıyla yayım hayatına başlayan dergide mesleki yazıların yanında tefsir, hadis, felsefe ve edebiyat konularına da ağırlık verilmiştir. Bu noktadaki dergicilik anlayışları Sebilü'r-reşâd'a ve Beyanul-hakk'a benzemektedir. Değişik bir ifade ile söylenebilir ki bu dergilerin Ceride-i süfiye ile olan temel farklılığı veya yegâne farklılığı tasavvufi konulara eğilmemeleridir.

Sahib-i imtiyaz ve mesul müdürlüğünü Hasan Kâzım'ın yaptığı ve ikinci yıldan itibaren (recep 1330 - haziran 1328) 15 günlük bir der-

gi halinde neşir hayatına devam eden Ceride-i süfiye şu başlığı kullanmaya başlamıştır: Tasavvufi, dini, siyasi, ahlaki edebî, Türk ceride-i İslâmiyesidir (3).

İlk sayfada derginin isminin hemen yanında şu notu da görüyoruz: urefâ-yı ümmetin makale-i mutasavvifanelerine Ceride-i süfiye'nin sayfaları açıktır. Dergide yazı yazan pek çok isimden meşhur olan birkaç tanesini şöyle sıralayabiliriz: Rıza Tefvik, Sadık Vicdani, İbnulemin Mahmud Kemal, Veled Çelebi, Ferid, Hocazade Ahmet Hilmi, İsmail Hakkı, Mustafa Fevzi.

Medresetü'l-meşayih'in kuruluşu ile ilgili Evkâf Nazırı Hayri Efendi'nin başkanlığında yapılan toplantıyı haber olarak verdikten sonra, derginin notu olarak ilave edilen şu cümle gösteriyor ki Ceride-i süfiye kadrosu tekke düşüncesindeki çöküntünün en önemli sebeplerinden biri olan «beşik şeyhliği»ne gerçekçi olarak bakmaktadır: «...evlâdiye usul-ı sakimi bizde neşir-i irfana en büyük engel olmuştur.» (4).

Derginin gerçekleştirmeye gayret ettiği en dikkate değer faaliyetlerden birisi de tekkelere ilgili olarak tekke şeyhlerine yönelttiği ankettir. Buna göre her şeyh, tekkesinin tarihçesini dergiyeye gönderecek, dergi de bunları değerlendirecekti. Şüphesiz bu çalışma neticelenseydi tekke tarihi, ve İstanbul kültür hayatı açısından çok önemli bilgiler bir araya gelmiş olacaktı (5).

Dergiden aldığımız bir kıta ile bu bölüme son vermek istiyoruz:

Ehl-i hâliz, tâ ezelden mübtelâ derler bize
Âşıkız, âlemde erbabi ve «lâ» derler bize
Biz elest'in arif-i sırr-ı hitabıyız «belâ»
«Lâ»ya fırsat vermeyiz lâbud «belâ» derler bize

2. TASAVVUF

Mart 1327-R. evvel 1329 tarihinde haftalık olarak yayımlanmaya başlayan sözkonusu derginin imtiyaz sahibi ve sermüharriri Urfa Mebusu Şeyh Safvet. «et-tasavvuf küllühü adâbün» başlığı ve «urefâ-yı ümmetin makalat-ı ârifânelerine Tasavvuf'un sahifeleri açıktır», ihtarından sonra şu tanıtıcı başlığı görüyoruz: «Tasavvufa müteallik mebâhis-i şettâdan bâhis ve mekârim-i ahlâk-ı İslâmiyetin ta'mimine hâdim mecelle-i ma'neviyedir».

Resmen değilse bile dolaylı olarak Cemiyet-i süfiye'nin yayın organı durumunda olan dergi (çünkü şeyh Safvet aynı zamanda mezkûr cemiyetin de idare heyetindedir) daha çok şu

konulara ağırlık vermiştir: Tasavvuf istilahları, tasavvuf edebiyatı, tasavvufi mektuplar, hikmetler, menkibeler ve süfi hal tercümeleleri...

Daha sonra Şeyhulislâm olacak olan Haydarîzâde İbrahim Efendi (öl. Bağdat 1933) Cemiyet-i süfiye'nin kuruluşu dolayısıyla dergiyeye gönderdiği yazıda tebrik ve teşekkürlerini sunduktan sonra, doğudaki tasavvufi hayatın çöküntüye uğradığından bahisle derginin, Cemiyet-i süfiye'nin en kısa zamanda bu bölgelerde açacağı şubelerle ve belediyeler kanalıyla doğuya götürülmesini teklif etmekteydi. Bununla da «fezâil-i süfiye ile feyz-i meşrutiyetin effkâr-ı umumiyyede takririne hizmet edileceğine», dair düşüncesini belirtmekteydi (6).

II. Abdülhamid'in tahttan indirilişinden sonra hemen bütün yayın organlarında görülen «meşrutiyet meddâhlığı»ni, Tasavvuf'ta da görmekteyiz. Daha ilk sayısındaki bir makalenin başlığı şöyle: «Tasavvuf ve meşrutiyet» (7).

Derginin sahibi ile, Cumhuriyetten sonra kaldırılan halifelik müessesesi ile ilgili kanun tasarisını hazırlayan şahsın aynı kimse olması bu açıdan üzerinde durulmaya değer bir konudur (8).

Dergi, ayrıca Cemiyet-i süfiye'de konferans-seminer tipinde yapılan konuşmaları da tefrikalar halinde yayınlamıştır (9).

Ceride-i süfiye kısmen uzun ömürlü oldu ise de (1911-1920) Tasavvuf ve şimdi kendisinden sözedeceğimiz Muhibban dergileri onun kadar yaşayamamış, I. Dünya savaşının sıkıntıları içinde eriyip gitmişler, yayın hayatlarına ölü olarak devam etmişlerdir, denebilir. Aynı isimle ilk sayısı 1.11.1948 tarihinde çıkan bir dergi daha vardır ki şimdilik o konumuzun sınırları içine girmiyor (10).

3. MUHİBBAN

«Siyasetten ma'da herşeyden bahseden», bu derginin sahib ve yöneticisi Hacıbeyzâde Ahmet Muhtar. Derginin isminin hemen yanında, genel karakterini belirten şu ifadeler var: «muştak-ı hürriyet-i tâmmе olan bi'l-cümle muhibban-ı meşrutiyetin vasıta-yı neşir-i effkârı olarak her ayın onbeşinde neşir olunur». «İnsaniyete, muhibbân-ı meşrutiyete muvafık gönderilen imzalı mektuplar maa'l-memnu-niye derc olunur».

Ağustos 1325/Şaban 1327 tarihinde yayın hayatına giren Muhibban tasavvuf tarihi ve kültürü açısından fazla bir şey verememiştir. Dergi yöneticisinin «bütün tarikatlara aynı

3-Tasavvuf

Dönemin diğer tasavvuf içerikli dergileri gibi, *Tasavvuf* dergisi de II. Meşrutiyetten sonra kurulan *Cemiyet-i Sûfiyye*'nin yayın organı konumunda çıkarılmış bir dergidir. *Cemiyet-i Sûfiyye*, 1327/1911'de kendine ait bir binada faaliyete geçmiştir. Cemiyetin reisi Şeyhülislâm *Musa Kâzım Efendi*, ikinci reisi Kelâmî Dergâhı şeyhi *Muhammed Es'ad Erbilî idi*. Dönemin ileri gelen mutasavvıflarından *Şeyh Safvet Efendi* de azalardan idi. Cemiyetin nizamnâmesinde bulunan şu cümleler, cemiyetin prensiplerini ortaya koyması ve dönemin sosyo-politik şartlarına göre alınmış bir karar olması açısından mühimdir: "*Cemiyet-i Sûfiyye bir hayriyye olduğundan siyâsât ile asla iştiğal etmez*"⁸³.

Bu cemiyetin yayın organı olma fonksiyonu amacıyla yayımlanmaya başlanan *Tasavvuf*, 1327/1911'de aynı yıl yayına başlamıştır. Mecmûanın yöneticisi olan *Şeyh Safvet Efendi* daha sonra cemiyetin ikinci reisi olmuştur. 1908'de Meşrutiyetin ilanıyla *Şeyh Nailî Efendi* tarafından kurulmaya çalışılan *Cemiyet-i Sûfiyye-i İttihadiyye*'nin tarafını tutan *Muhibbân* ile *Tasavvuf* mecmûası arasında ciddi atışmalar olmuş, *Muhibbân*, özellikle Şeyhülislâm *Musa Kâzım Efendi*'nin tasavvufa karşı olduğunu, *Cemiyet-i Sûfiyye*'nin başına seçilmesinin uygun olmadığını söyleyip eleştirirken, *Tasavvuf* da, Musâ Kâzım Efendi'nin ehl-i tarîk olduğunu, tasavvufa dair eserler tercüme ettiğini savunuyordu⁸⁴.

İçerik olarak bakıldığı zaman gerçekten *Tasavvuf* mecmûası ilk zamanlarda cemiyet nizamnamesine de uygun bir çizgide politik meselelerden uzak, tasavvuf terimlerini, tasavvufî hikmetleri, menkabeleri, sûfî hal ve tercümelerini ele almıştır. Ancak II. Meşrutiyetin ilanı ile birlikte, *Tasavvuf* dergisinin de dönemindeki bir çok mecmua gibi politize olduğunu meşrutiyet meddahlığına soyunduğunu görüyoruz⁸⁵. Bu ve diğer dergiler uzun ömürlü olamamışlar ve I. Dünya Şavaşı'nın sıkıntılı günlerinde silinip gitmişlerdir.

4-Mihrâb

Sahip ve sorumlu müdürlüğünü Agâh Mazlum'un yapmış olduğu *Mihrâb*, on beş günde bir çıkarılan tasavvuf dergisidir. Dergi alt başlıkla kendini şöyle tanımlar: "*Ahlâkî, içtimâî, felsefî, tarihî, edebî, mecmûadır. Şimdilik on beş günde bir*

⁸³ Ergin, *Türk Maarif Tarihi*, c. I-II, s. 299.

⁸⁴ Mustafa Kara, "*Cemiyet-i Sûfiyye*", TDVIA, c. VII, İstanbul 1993, s. 335; Derginin ilk sayfası için bkz. Ekler, Şekil-29.

⁸⁵ Kara, *Din hayat Sanat Açısından Tekke ve Zâviyeler*, s. 278.

neşrolunu"⁸⁶. 15 Teşrinisânî 1339/ 1920'de yayın hayatına başlayan dergide *Mustafa Şekip Tunç ve Hilmi Ziya Ülken* gibi dönemin ilim adamları tarafından tasavvuf tarihi ve psikoloji ile ilgili makaleler yayınlanıyordu. Ayrıca, *Mehmed Emîn, Semîha Rifâî, Yusuf Ziyâ, Mehmed Şerâfeddin (Yaltkaya), Ömer Fuâd, Abdülhak Hâdî* gibi yazarların makaleleri yayınlanıyordu. *Mihrâb*'ta Suhreverdî Maktul ile Hayy Bin Yakzan hakkında uzun tefrîkalar yayınlandığı gibi, Şeyh Bedreddin ve İbn-i Teymiye hakkında yazılar da çıkmıştır. Derginin 23. sayısıyla birlikte Şeyh Safvet Efendi ve İzmirli İsmail Hakkı arasında makalelerle mübâhese başlar ve dört sayı devam eder⁸⁷. Biz araştırmacılara yararlı olacağı düşüncesiyle dergiyi tamamen tarayıp, tasavvuf ile ilgili önemli makaleleri, çalışmamızın son bölümündeki makaleler kısmında künyeleriyle verdik.

Kesintisiz olarak 28 sayı yayınlanan *Mihrâb*, 1 Nisan 1925'de yayın hayatına son vermiştir⁸⁸. Dönemin şartlarını iyi bilip, ona göre değerlendirme yapan yazarlar hiç bir polemîğe girmedikleri gibi, dönemin siyasî yapısına da değinmeyecek kendilerine göre akılcı bir politika takip etmişlerdir⁸⁹.

5-Hikmet

Dergiden çok haftalık bir gazete görünümünde olan bu derginin alt başlığı, "*Va'tesimû velâ Teferrakû-İttihad Hayattır, Tefrika Memâttır*" şeklinde olan derginin, yayın prensibi de, "*Hakikat hâdimi, akşamları çıkar, özü, sözü doğru Osmanlı gazetesidir*" şeklinde ifade edilir. *Şehbenderzâde Filibeli Ahmed Hilmi'nin* 8 Nisan 1326/1908 tarihinden itibaren çıkarmaya başladığı bu haftalık gazete, tasavvufî konulara en çok yer ayıran yayın organlarından biridir. Dergide her hafta "*Tasavvuf-ı İslâmî*" adı altında sürekli tefrika bulunduğu gibi, tasavvufî

⁸⁶ Misal olarak bkz. *Mihrâb*, sy. 28, yıl. 2, 1 Nisan 1341, ilk sayfa.

⁸⁷ Bu makaleler sırayla şunlardır: Şeyh Safvet Efendi, "*Mustasvîfenin Sözleri mi, Tasavvufun Zaferleri mi?*", *Mihrâb*, sy. 23, yıl 1, (1 Teşrin-i Sâni 1340), ss. 817-824; İzmirli İsmail Hakkı, "*Mutasavvife Sözleri mi, Tasavvufun Zaferleri mi?*" *Mihrâb*, sy. 24, yıl 2, (1 Mart 1341), ss. 873-880; Şeyh Safvet Efendi, "*Tasavvuf Dâimâ Muzafferdir (İzmirli İsmail Hakkı'ya Son Bir Cevap)*", *Mihrâb*, sy. 26, yıl 2, (1 Şubat 1341), ss. 71-76; Şeyh Safvet Efendi, "*Hakiki Tasavvuf Mansur, Mustasvife Tasavvufu Makhurdur*", *Mihrâb*, sy. 27, yıl 2, (1 Mart 1341), ss. 127-130. Ayrıca bu makaleler daha sonra genişletilerek kitap halinde ayrı ayrı basılmıştır. Bkz. Şeyh Safvet Efendi, *Tasavvufun Zaferleri*, (Evkâf-ı İslâmîyye Matbaası) İstanbul 1343, 160; İzmirli İsmail Hakkı, *Hakkın Zaferleri*, İstanbul 1341.

⁸⁸ Bu derginin ilk sayfası için bkz. Ekler, Şekil-30.

⁸⁹ Ayşe Ercan, *Mihrâb Mecmûası'nın Türk Basın Tarihindeki Yeri ve Önemi*, İÜ Basın-Yayın Yüksek Okulu, (Y. Lisans trz.) İstanbul 1990, ss. 76-78.

Mustafa Birol ÜLKER 145 Şeyh Mustafa Safvet (YETKİN) ve Tasavvuf Dergisi
Ömer Faruk BAHADIR

05 Ocak 2004

MÜTEFERİKA KIŞ 2003, SAYI 24

Numro: 29, 18 Şevval 1329 / 22 Eylül 1327

- Bir Ayet Tefsiri, Haydarizade İbrahim, s.1-2.
- Terâcim-i Ahvâl, [Cenab-ı Üveys ibn Amir el-Karani] (Devam), Şeyh Naci, s.2-3.
- Lamartin tarafından Hz. Peygamber'e yazılan ve Haydarizade İbrahim Efendi tarafından tercümesi yapılan makale, s.3-7.
- Lübb-i Mesnevî (Devam), s.7-8.

Numro:30, 4 Zilkade 1329 / 13 Teşrinievvel 1327

- Tebşirât-ı İlâhiye, s.1-3.
- Terâcim-i Ahvâl [Üveys ibn Amir el-Karani] (Devam), Şeyh Naci, s.3-4.
- Lübb-i Mesnevî (Devam), s.4-6.
- Edebiyât-ı Sûfiye, [Cüneyd-i Bağdadi'nin Kasidesi] s.6-8.
- Cemiyet-i Sûfiye'den duyuru, s.8.

Numro: 31, 10 Zilkade 1329 / 20 Teşrinievvel 1327

- Gençlerimize bir Nasihat, s.1-3.
- Ahlâk-ı Sûfiye, "Refet ve Şekât", s.4-6.
- İşârât-ı Sûfiye, s.4-6
- Lübb-i Mesnevî, Şeyh Rızaeddin Remzi er-Rıfai, s.6-7.
- Edebiyât-ı Sûfiye, [Kastamonu Mevlevihânesi Seccade-nişini Ahmed Remzi Efendi'nin Eseri] s.7.
- Seherde: Sayha-i Allâhu Ekber, Musul'da Beni Yunus Medresesi Müderrisi, es-Seyyid Muhammed Habib s. 8
- İtizâr, s. 8
- Niyâz-ı Mahsûs, s.8

Numro: 32, 10 Zilkade 1329 / 27 Teşrinievvel 1327

- Evliyâullâh, s.1-3.
- İstulâhât-ı Sûfiye, s.3-5.
- Mükâtebat-ı Sûfiye, [Yahya bin Yezid-i Sûfî'nin İmam Malik bin Esed'e yazdığı mektup]
- Evrâk-ı Vâride, "Zikir ve Fikir", Muhammed Şakir, s.5-6.
- Edebiyât-ı Sûfiye, [Abdülkadir-i Nablusi'nin eseri] s.7-8.

Numro: 33, 9 Zilkade 1329 / 27 Teşrinievvel 1327

- Arafât, s.1-2.
- Ahlâk-ı Sûfiye, "Sanat ve Hırfet" s.2-3.
- Terâcim-i Ahvâl-i Sûfiye, [Selman-i Farisi], s.3-5.
- Edebiyât-ı Sûfiye [Ömer Rüşenî'nin Nazımı] s.5-8.
- İtizâr, s.8.

Mustafa Birol ÜLKER-Ömer Faruk BAHADIR*

ŞEYH MUSTAFA SAFVET (YETKİN) VE TASAVVUF DERGİSİ**

Mustafa Safvet Efendi, 3 Aralık 1866 (20 Teşrin-i sâni 1282) tarihinde Urfa'nın Hacı Gazi Mahallesi'nde doğdu. Babası aslen Musul'un Erbil Kasabası'ndan olan Abdulkadir Efendi annesi ise Zehra Hanım'dır. Hafize Hanım'la evlenen¹ Safvet Efendi'nin çocuklarından biri Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Sanat tarihi öğretim üyelerinden Ord. Prof.Dr. Suut Kemal Yetkin'dir (ö.1980):

Üç yıllık ilk eğitimini 1875'te Urfa'da tamamladı. Kahire'deki Ezher Üniver-

* Bu makaleyi yayınlanmadan önce okuyarak görüşlerini bildiren Doç.Dr. İbrahim Hatiboğlu'na teşekkür ederiz.

** TDV İSAM.

¹ Kazım Öztürk, *Türk Parlamento Tarihi*, TBMM II. Dönem: 1923-1927, TBMM Vakıf Yayınları-1995. Cilt:III, s.776-777.